

ІВАЩУКИ

Перша згадка про село Іващуки датується 60-ми роками XIX століття. Ось так про це розповідає місцева легенда.

У маєтку графа Тарнавського, володіння якого розкинулись від Добриводи до Тарнавки, ріс розкішний, величавий дубовий гай. Кремезні дуби та гордовиті вічнозелені сосни, посаджені ще в сиву давнину, були його родовою власністю. Саме вони стали причиною заснування нашого рідного села.

Граф Тарнавський часто відвідував бали, на які його запрошували як мудрого, розумного і багатого поміщика. Він був надзвичайно хорошим господарем, тому скрізь, де бував, роздивлявся, що можна перейняти для свого господарства. Одного разу, гостюючи на балу у свого доброго давнього знайомого, графа із Заруддя Дубнівського повіту, він звернув увагу на те, як вміло виготовлена столлярка в середині його замку, і як зі смаком оздоблений деревом його фасад. Бажаючи у зробити ще краще, граф Тарнавський запросив до себе хороших теслярів і столлярів. Прізвища їх були: Іващуки і Панасюки. Поселив він їх серед свого розкішного дубового гаю.

Через деякий час, цей великий дубовий гай став матеріалом для продажу. А сім'ї столлярів і теслярів зростали, пускаючи родинне коріння. Вони будували власні оселі. Вийшло так, що в родині Іващуків було більше синів, тому і поселення отримало назву Іващуки.

До першої світової війни в селі було понад 10 господарств. Під час воєнних дій біля нашого села проходила лінія фронту. Багато сімей у 1915 році евакуювались в Крим. В 1916 році вони повернулися і знову почали вести свої господарства.

З вересня 1920 року село Іващуки потрапляють під владу Польщі. Польський уряд проводить політику колонізації українського населення, про що свідчить відкриття 1933 році початкової школи, вчителем якої був поляк Пшезванський. Також жителі села зазнають важкого соціального гніту, сплачуючи чимало різних податків і зборів.

22 червня 1941 року. Розпочалася радянсько-німецька війна. Чорна хмара вселюдського горя зависла і над Іващуками. В лави Червоної армії з села мобілізували на фронт 78 чоловік. Багато хто не повернувся. Серед них Бабич М. Д., Головчук А. Б., Головчук Г. О., Зима П. Д. та інші.

Мужньо боролись односельчани, захищаючи Вітчизну. За героїзм, проявлений в боях, за ратні подвиги в ім'я Батьківщини, мужніх героїв нагородили орденами та медалями.

Жителі села Іващуки також брали участь у військових діях на боці підрозділів ОУН-УПА. Село належало, згідно адміністративного поділу ОУН-УПА, до Дубенського надрайону Козинського району. Члени організації проводили військові акції, допомагали заготовляти одяг та продукти харчування. За участь у боротьбі ОУН-УПА, п'ятеро чоловік і післявоєнні роки було репресовано радянськими каральними органами.

Німецько-фашистських загарбників із села Іващуки було вигнано бійцями дивізії під командуванням генерала Корнеєва, що входила до складу І Українського фронту.

Відгрімилі страшні роки війни. Піднімалися з руїн міста і села. В Іващуках у 1948 році організовується колгосп «Червона зірка».

Першим його головою колгоспу став Панчук А. К. З часом змінювалися назви колгоспу: «Ім. Кагановича», «Маяк». З 1957 року головою колгоспу обрано Бацьмаю Івана Павловича. Саме завдяки його мудрому керівництву, чесній та самовідданій праці, у зазначеному господарстві вдалося суттєво збільшити показники виробництва, матеріаль-

но покращити становище працівників колгоспу.

Найбільший розквіт села Іващуки припадає саме на час господарювання Бацьмаї. У 1967 році в селі побудовано восьмирічну школу, торговельний комплекс, клуб. За 1965 – 1970 роки виросло понад 30 нових будинків. Дбав Бацьмай і про культурний розвиток села.

Налагоджена була тісна дружба із Відінським округом республіки Болгарія. Часто делегації колгоспу відвідували цю країну, а представники Болгарії приїжджали сюди для обміну досвідом, знайомства з українськими традиціями.

За високі показники сільськогосподарського виробництва колгосп «Маяк» нагороджено орденом Трудового Червоного прапора. З'явилися і свої орденосносці – ланкова Костюк М. М., комбайнер – Сова Г. М., доярка – Зубкевич Г. С., водії – Сова І. П., Головчук І. С. та інші.

У 1986 році в селі відкрито Дім молитви, а, у 1998 році – Свято-Георгієвська церква.

У 1982 році Іващуки прославив ансамбль народної пісні, якому у 1995 році було присвоєно звання « Народний аматорський вокальний ансамбль української пісні. »

Нині в селі Іващуки проживає 460 жителів. Працює культурно-дозвілеви комплекс, сільська рада, бібліотека, школа.

В. ПІВТОРАК,
вчитель історії Іващуківської ЗОШ І-ІІ ст.